

ten schrijft in te Tongeren bij J. COLLE, uitgever en eigenaar van dit blad.

DE POSTRIJDER DER PROVINCE LIMBURG

Reclamen, vonnissen en andere artikelen, vooraan of binnen in het blad: 1 fr. den drinkregel. 15 Cms het nummer. TELEFOON 12.

TONGEREN, 13 SEPTEMBER 1919.

Herderlijke brief.

De geestelijkheid en de taakgeschiedenis. Naar aanleiding van zijn verzoek naar de zeventigste Staten, heeft Z. E. m. cardinal Merier...

volkrassen toekomen, ten einde te beletten dat zij de palen te buiten gaan, en dat zij, in de overmaat van hunnen ijver, aan die rechten den voorrang geven boven de vereischten van de rechtvaardigheid en de algemeene belangen van den staat.

BORMS

veroordeeld tot de doodstraf. De gruwdoornen van Brabant hebben bij eenparigheid op alle gestelde vragen: ja geantwoord. zegt het Handelsblad van Antwerpen.

Er is ditmaal geen kriegsrechtshof, wiens uitspraak kan gevraagd worden, omdat militaire rechters steeds oordeelen met een strengheid, waartegen het gemoed van den burger in opstand komt.

In de zaak-Borms is het antwoord gegeven door de gewoornen, door eigen medeburgers, meest nog door bewoners der buitenkantons, niet eens onder den indruk van de gedachten der grootstad staande.

Hun vonnis is verpletterend voor het activisme, want van lieverlede is het proces-Borms het proces van het activisme geworden.

Wij hebben ons geen ander uitspraak kunnen indenken en alles bewijst dat Borms er ook geen ander verwacht heeft.

Ook de advocaten waren er daarover eens: ofwel is Borms een landverrader, en dan was hij der dood schuldig; ofwel was hij het niet, en dan moest hij vrijgesproken worden.

De laatste smad, en de berekende, gezochte smaad, is de manier waarop het activisme zich voor de gewoornen van Brabant heeft verdedigd; en men kan enkel betreuren dat de voorzitter van het assisenhof de zaak in dien stroom heeft laten afdwalen.

Als men opzettelijk nog eens de Vlaamse zaak wilde compromitteren dan had men het waarlijk niet beter kunnen aan bord leggen.

Gedurende gansch 't proces heeft men Borms laten zeggen wat het activisme onder de bezetting beweerde: 't is te zeggen dat het sprak namens het Vlaamse volk.

Wij hebben tegen die drinste aanmatiging onder de bezetting verzet aangeteekend op de krachtadigste wijze.

Wij hebben verzoekschriften aan von Bissing in omloop helpen brengen om er tegen op te komen; wij hebben in sluitbladen die onbeschaamde bewering weerlegd; wij herhalen te openbaar sinds de meinedige dwingeland uit België is verjagd.

Op 't peerdje gaan rijden, Is 't grootste plezier... Oh! wat een behagen En wat een gelief!

De jongelie smaken 't Genot en de vreugd, 't Plezier dat ze maken In eer en in deugd.

De mannen en vrouwen Gaan blij hand in hand, En zorgen en pijnen 't Is alles van kant,

Zij ook nog de grijzen Het harte verjoegen, Betrachton vol leven Dien vrolijkken stond.

De vreemden aanschouwen De kernis met gret En zien bij dit alles Naar dorst noch naar zweet.

Want dorst is te leschen Met berisken lijk wijn... Bij vreugd en vermaken Mag zweet er wel zijn!

Zoo feesje dan iuder Geniete 't plezier, Want kort zijn de stonden Vrij kommerloos bier!

Laat klinken, de zangen, Laat dreunen 't geschel, En schuimen de dranken Bij 't stoppengeknel.

EEN LIEDJE UIT DEN OUDE TIJD.

opgedragen aan hen, die het geluk zoeken waar het niet te vinden is: Ik hoor gestadig 't oude lied, Een zeldien toon en anders niet Al merrend aangeheven,

'k hoor Hippocandens wjd en zijd, Die roepen: Vivat de oude tijd, Dan was 't een beter leven!

Maar gij, die nooit tevreden zijt, Al werd gij van Zijn Meij steit Tot kommandeur verheven, En Lucier nog zielen kocht En tegen Sint Antonius vocht, Was 't dan een beter leven?

Als men Sint Lieven in galop Te paard zag rijden rond 'r kop Zoals er staat geschreven, En als het volk bij nacht en dag Nog anders niet dan spaken zag Was 't dan een beter leven?

Als hij, die vreedme boeken las, Een Lutheraan of ketter was Al had hij niets geschreven, Als zulk een man zeg ik, daarvoor Zijn vrijheid, geld en goed verloor, Was 't dan een beter leven?

Als 't Fransche directoorium Verband gansch uw priesterdom Waar veel op reis van bleven, Als men den Koomschen dienst verhoed, De klokken stal, en kerken sloot, Was 't dan een beter leven?

Ziedar dan, vrienden, we ge zijt, Het taalre van den ouden tijt I Kunstuos voorgeschreven, Leef, leef tevreden met uw lot Volbreng uw plicht, betruuw op God, Dan hebt ge een beter leven!

BUITENLAND.

Frankrijk-Duitsche durf.

Eene dame van Rijssel bevond zich te Parijs en was in een grooten winkel binnengegaan, om aankoopte te doen. Toen zij den kashouder zag, die de rekening maakte van hare aankoopte, scheen het haar dien persoon nog gezien te hebben. Zij bekeek hem aandachtiger en moest bekennen dat hij wel een Duitsch officier was, die tijdens de bezetting lang te Rijssel in hare huis gelogerd had.

De dame deed een inspecteur van den winkel roepen en vertelde hem de zaak. Deze geloofde het niet en meende met een vrouw te doen te hebben, die in 't hoofd geraakt was. Daarop begaf de dame zich bij den bestuurder, waar zij hare beschuldiging herinnerte. De kashouder werd erg opgewonden. Hij beweerde dat men zich bedroog en dat hij het slachtoffer was van een gekken. Hij sprak ten andere vloeiend Fransch en was zoo welsprekend dat de bestuurder hem ging geloooven. Toen verklaarde de dame dat er middel was om tot zekerheid te komen.

De officier die in haar huis logeerde, had er op gepocht, op den rechterarm getatoeerd te zijn met het portret van den keizer. Men deed den kashouder der rechterarm ontblooten en Wilhelm stond er. De Duitsche kashouder werd onmiddellijk afgedaakt en mocht zijne matten oprollen.

Duitschland. Een nieuwe inbrekerstruc.

Een nieuwe inbrekerstruc hebben twee dien te Berlijn aangevond. Zij wierpen door een luikloker een rookpatroon in den juweleerwinkel van « Diamant » aldaar en schelden toen de brandweer op. Toen deze de deur had opengebroken en naar den brand zocht, gingen beide mannen met naar binnen en pakten zooveel mogelijk kleinooden in een zak. Hun toezig mislukte evenwel en zij werden aangehouden, waarop bleek, dat men met bekende inbrekers te doen had.

en het jaartal, in de plaats van den 1. Januari, een bundel gevulde korenen vertoonen, met een band erom, waarop « Sicheren, bringt Segen ». Ze krijgen een gekarteld rand.

Gemengde berichten.

Onze Nijverheid hartloet. Laats mochten wij het verheugend nieuws vredebreiden dat er in Engeland broeken worden voorgebracht die 20 % zijn afgeslagen.

Heden hebben wij een andere goede mare mede te deelen zelfs van eenigszins ernstigen aard: Onze koolnijverheid brengt bijna zoo veel kolen boven als voor den oorlog, en slikaan begint onze grootnijverheid terug te ademen. Zulks blijkt uit een verslag van heer Libert, algemeen bestuurder der mijnen.

Voor de maand Juli hebben onze koolputten voortgebracht 1,659,450 ton. De maandelijksche voortbrengst in 1913 was 1,910,710 ton. Dat maakt dat we reeds 86,8 % hebben bereikt van hetgeen de mijnen voor den oorlog opleverden.

De eerste drie maand van het looppend jaar, was de gemiddelde opbrengst 1,407,170 ton. De vermeerdering voor Juli bedraagt dus 252,280 ton. Ook het personeel is aanzienlijk toegenoemen, zoowel voor wat de ondergrondse werken, als die boven de aarde betref.

Van het eerste gemiddeld halfjaar tot nu toe stieg het personeel van 433,471 tot 147,471. 't Zij een aanwinst van 81 %.

Ook in de grootnijverheid schemert er licht in de duisternis.

De naamloze maatschappij Chevallères de Dour stelde zijne nieuwe batterij van gaskoolovens in werking, alsmede zijne fabriek, tot bewerking der afvallen.

De pietmolens van La Louvière, van de naamloze ijzernijverheid van Henevou, hebben in den loop van Juli hunne werkzaamheid hernomen.

Tot Seraing, in de Maatschappij Geckill, werd met het begin derzelfde maand een tweede smeloven in werking gebracht, die Bessmerget opleverde. In Ma was een aangesloten geworden. Een pietmolentrein werd in Juni afgewerkt.

In de maatschappij Ougrée-Maribay moest een smeloven in Juli in werking schieten. Er kwam verlet, maar men voorzag goeden uitslag voor September.

In de zinkpietmolens van de Visille Montagne werden vijf trains, aanvang Juli, aangevond. Zij gaven 30 % van 't geen in 1914 werd verkregen.

Tijding Juli waren twee trains op drie werkzaam te H. J. tra-Hauser.

Ook te Lommel in Limburg, heeft de maatschappij van Overpelt een groep van drie ovens werkellig gemaakt en tevens een systeem van loekkamers.

Tot Overpelt doet dezelfde maatschappij een trein van pietmolens werken, en bezit een stock van staal, aanzienlijk genoeg om zes maand in gang te blijven.

Ook te Baelen en Hoboken wordt gewerkt, maar met onvoldtallige ploegen.

De trein, die Vrijdag 9 d 2 uur des morgens met talrijke soldaten uit het bezette gebied België binnensroomde, werd bestemd door de tolbambten. Deze eischen van de soldaten betaling der rechten op de talrijke goederen, die onze jassen in Duitschland gekocht hadden om ze in België met een zoet winstje te verkoopen.

De douaniers hadden wel te eischen, de pieten bleven doof en weigerden te betalen. De meinstint wilde niet lang 'r wachten en stoomde met zijn « smokkelaars » vooruit.

De tolbiedenden (telgrafisten naar den militairen post in de Noordstatie te Brussel en toen de trein daar toekwam, stonden 80 gendarmen de soldaten handelaars af te wachten.

Na betaling der inkomende rechten, liet men onze landverdedigers beladen met hun vracht in vrede huiswaarts keeren.

Ze hadden misschien wel ongelijk strik genomen, maar lijk altijd: de groote « smokkelaars » doen tamelijk vrij. De kleine doet met afdoeken.

zijn die wachters reeds met ruim 45,000 fr. gaan wandelen. Nu, de hollandsche regering heeft zoo geen beetje ongelijk haar geld te verspillen aan de bewaking van een persoon, die de kosten heel gemakkelijk uit eigen zak kan dragen.

Volgens een schatting die thans in Duitschland gedaan is, bedraagt de persoonlijke fortuin van Wilhelm van Hohenzollern era zoo maar 195 miljoen mark. Ons denkt dat Wilhelm af heel goed de benoedigde som zou kunnen afneemen om zijne hofwachter zelf te betalen. De man moet weinig eergevoel in het lijf hebben om een land, dat hem de gastvrijheid gunt, nog te dwingen tot onkosten.

Brandslof. Bij het naderen van den winter en gesien de hooge prijzen die de kolen nu kosten zal het niet zonder belang zijn te veruamen dat er een middel is, in het bereik van iedereen, om goedkope brandslof te bekomen.

Kleiaarde, wat we alhier potaarde noemen, goed nat en er een goede laag van gemaakt vermengd met altherhande afval van asch, koolstof, enz., geven een voldoende brandstof om een goede verwarming te bekomen. Op die wijze zou er een groote besparing kunnen gedaan worden in verbruik van kolen alleen, wat dus ten goede zou komen aan de arme bevolking wier middelen niet toelaten de hooge prijzen te betalen en zich nochtans de noodige verwarming zouden kunnen verschaffen.

Immers potaarde is gemakkelijk overal te bekomen en kost niets. Het middel is dus gemakkelijk toe te passen.

Suikerziekte, bloedarmoede, onmacht, leesten, longontsteking, korborstigheid, zinking, neerdrig, jicht, leveraetken, keeron der jeren, verstoptheid, ezema, en al de ziekten van het vel, brand, haar, aarsgat, aderspat, enz. Spoedig en volkomen genezing in de ernstige gevallen, per briefwisseling, door wonderbare uitrooksel van planten, verschillend voor elke ziekte of door elektrische behandeling. Vraagt omzendbrief N° 74 B met bezwgen aan D' Damman, 78, Troonstraat, Brussel, met goed de ziekte te beschrijven. Aan pliegingen van 10 5 u, van 's woensdags tot 's zaterdags.

Onze nieuwe koloniale bezittingen. De gebieden Ruanda Urundi die vroeger tot het Duitsch Koloniaal gebied van Oost-Afrika behoorden, werden na lange onderhandelingen met Engeland, door den Statesbond onder Belgisch beheer gebracht.

Die gebieden tellen ongeveer drie miljoen inwoners op een bevolking van 7 1/2 miljoen voor geheel Duitsch Oost-Afrika.

Die strek van hoogvlakten is goed geschikt voor veeveelt en men bevestigd dat het een goede volkplanting is voor blanken.

Krachten een overeenkomst met Groot-Brittannië bevat dit land het heele spoorwegnet van de Kolonie.

Uit een verslag van den heer Franck, minister van Kolonien, vernemen we dat de voornaamste teelt in Urundi de rijstteelt is; goede uitslagen had men er ook met de kultuur van gerst en suikerriet.

In het Tanganikameer vischt men overvloedig de Salaka, een soort sardien.

De bijentent is er zeer bedrijvig. Maar de voornaamste rijkdom van Urundi is zijn vee dat op ongeveer 250,000 stuks geschat wordt. Die rijkdom in vee deed een drukken handel in huiden ontstaan.

In Ruanda werden 200,000 stuks vee geteld doch men schat het eigenlijk aantal op een miljoen. Wat voor Urundi gezegd is in hetopzicht van den landbouw, geldt ook voor Ruanda. Dat land zal van groot belang worden voor de bevoorrading van Midden-Afrika.

Het komt er nu vooral op aan de vervoermiddelen uit te breiden.

De verbinding met de havens aan den Indischen Ocean bestaat reeds, doch het ontbreekt vooral aan verkeerswegen in de richting van den Kougo-stroom.

Duitsche onthullingen.

Wat er te Gent gebeurde na de bevrijding. De « Weser Zeitung » onthult het, en 't doet de haren te bergen ruzen.

't Verhaal begint met het nieuwe dat Gent, dat onder den Duitsch floerde, nu een dood provinciestadje is, een elendig en dood provinciestadje, en dat de Gentenars de nederlaag van de Duitschers betreuren.

Verder vertelt de Duitse Zeitung dat de vrouwen in de Modenaanstede letterlijk in stukken getrokken werden door de Franskijonen, dat meisjes, de oogen uitgestoken en naar de Vrijdagmarkt werden geslept, dat men weken lang uit de Leije stukken van lijk heeft opgevischt van Meisjes die Joor de Gentsche bevolking waren vermoord geworden, omdat zij kennis hadden met Duitschers.

De Mariakerke vond men onder een mesthoop lijk van meisjes die onthoofd waren.

'T IS KERMIS!

't Is Kermis! 't Is Kermis! Zoo zingt bij de jeugd. 't Is Kermis! 't Is Kermis! Wat pret en wat vreugd!

De snaken die loopen

En springen in 't rond En spelen en juichen En rusten geen stond.

Een kostelijke vogel

is de gekruidvleugelde Duitsche adelaar Wilhelm van Hohenzollern. De keizerlijke desrteur, die hij zijn trouwen in den steek liet om zijn heil te zoeken in Nederland, kost aan onze Noordheren een rond sommetken. Immers, de nederlandsche regering is verplicht zeshen beschwaders, twee gendarmen en een veiligheidsagent ter bewaking van den ontroonden mark te stellen. Die wacht kost aan de regering 150 fr per dag. Sinds zijn aanland in Nederland, in November 1918, tot op heden,